

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Prezentace předmětu:
FINANČNÍ TRHY

Vyučující:
Ing. Tomáš Heryán, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Struktura přednášky:

- Úvod do problematiky
- Členění trhu CP
- Akciové investiční instrumenty
- Dluhové finanční instrumenty

- Trhem cenných papírů rozumíme systém ekonomických vztahů a institucí zprostředkující soustředění, alokaci a realokaci volných peněžních prostředků prostřednictvím CP, nebo finančních instrumentů, které jsou odvozeny od různých druhů finančních i nefinančních aktiv (deriváty vázané na akcie, komodity).
- Trhy CP můžeme klasifikovat dle velkého počtu charakteristik, třeba druh obchodovaných investičních instrumentů, doba splatnosti, nebo i teritoriální umístění trhu.

- **Akciové trhy** – obchodují se různé druhy akcií.
- **Dluhopisové trhy** – předmětem transakcí jsou státní, bankovní, firemní dluhopisy, mající charakter pevně úročených, variabilně úročených, konvertibilních, opčních dluhopisů, nebo mnohých dalších modifikací.
- **Trhy finančních derivátů** – velmi expandují v posledních letech jak ve vyspělých, tak rozvojových ekonomikách. Základní jsou finanční deriváty, jako opce, financial futures, forwardy a swapy, ale obchoduje se i velké množství hybridů finančních derivátů.

Obrázek 1: Členění finančního trhu

Zdroj: Vlastní zpracování

- Akciová společnost způsobem získávání základního kapitálu umožňuje shromáždování velkého množství vlastního kapitálu formou externího financování pro financování podnikatelských aktivit, ale i případných ztrát. Výhodou je omezené ručení akcionářů, diverzifikace podnikatelského rizika mezi akcionáře.
- Soukromé a veřejně obchodovatelné společnosti.
- Nevýhodou je konflikt akcionáři a management (reinvestice dividend, zadržování zisku), vysoké informační náklady, někdy i regulace ze strany státu, vyšší a dvojí zdanění.

- Česká definice v Zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, hlava 5, kdy akciová společnost je ta „...jejíž základní kapitál je rozvržen do určitého počtu akcií, o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za porušení závazků celým svým majetkem. Akcionář za závazky společnosti neručí...“
- Následující část zákona o obchodních korporacích definuje akcii jako „...cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle tohoto zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku, a likvidačním zůstatku při zániku společnosti...“

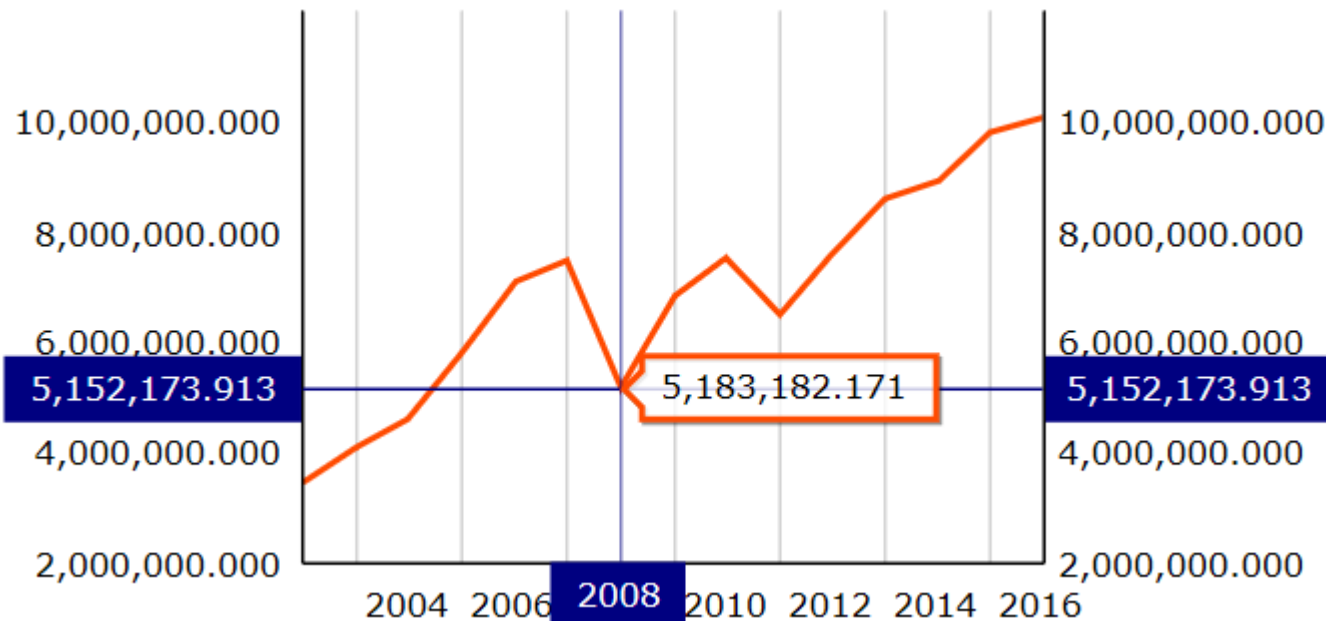
- Získávání kapitálu prostřednictvím emisí akcií má na dnešním území ČR dlouhou historii, kdy byly tyto emise naprosto běžné již od 50. let 19. století.
- Hospodářský vývoj od roku 1938 a následujících 50 let centrálně plánované ekonomiky však nedávaly žádnou možnost pro fungování a rozvoj akciových trhů.
- Český finanční trh po roce 1989 trpěl zejména neefektivní ochranou práv vnějších investorů, informační asymetrií, poptávkou po úvěrování za měkkých podmínek, recese 1997-1999, dlouhodobě nepříznivý vývoj kurzu českých akcií v 90. letech.

Akciové instrumenty EU28

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zdroj: [ECB](#), mil. EUR

- **Zatímní listy** – po zápisu akciové společnosti do obchodního rejstříku je společnost povinna vystavit všem upisovatelům zatímní listy (náhrada za akcie, spojena se stejnými právy)
- **Depozitní stvrzenky** – jsou CP obchodované na tuzemském kapitálovém trhu, kryté akciemi firem zahraničních (ADR American, GDR Global na evropských trzích v USD, menší část euro EDR).
- **Podílové listy** – jsou s nimi spojena práva podílníka na odpovídající podíl v podílovém fondu a podílení se na výnosech z majetku fondu. Investoři ale nemají právo podílet se na řízení investiční, ani akciové spol.

- **Krátkodobé instrumenty** – peněžního trhu, státní pokladniční poukázky, depozitní certifikáty, komerční papíry.
- Vyznačují se zejména:
 - Vysokou flexibilitou (možnost předčasného prodeje či umoření)
 - Volatilita výnosové míry, vznik kurzového rizika.
 - Přístupnost široké investorské veřejnosti.

- Dlouhodobé instrumenty – Dluhopisy. Jedná se o CP, vyjadřující dlužnický závazek emitenta vůči každému vlastníkovi dluhopisu. Jejich splatnost je fixně stanovena. Jsou emitovány s cílem získat peněžní prostředky na delší dobu s jistotou, že věřitel (investor) od svého rozhodnutí neustoupí.
- Zákon od dluhopisech § 2, odst. 1, je definuje jako „...zastupitelný CP, s nímž je spojeno právo na splacení dlužné částky a povinnost emitenta toto právo uspokojit...“

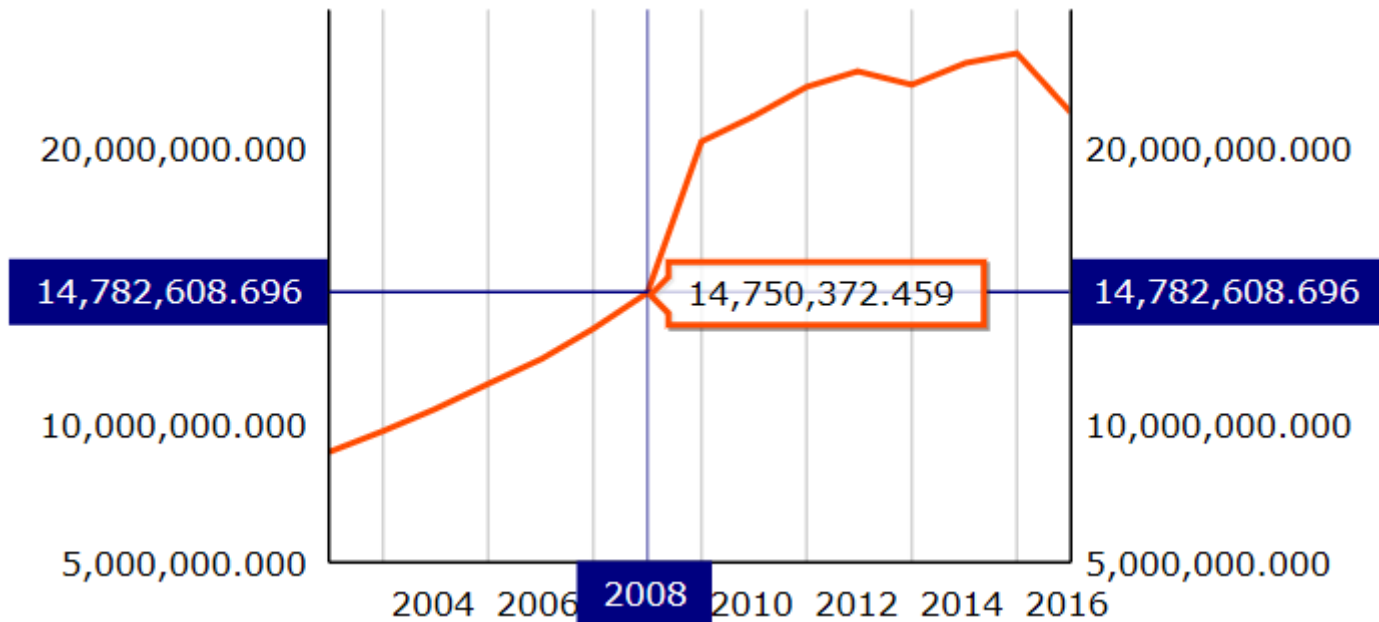
- **Dluhopisy veřejného sektoru** – emituje vláda, její instituce, obce nebo města, jejich prodejem si orgány veřejné správy zajišťují dlouhodobé cizí zdroje pro financování deficitů státních rozpočtů, investic a speciálních úvěrových programů.
- **Bankovní dluhopisy** – emitentem je banka, která takto rovněž získává dlouhodobé cizí zdroje, řadíme je tedy do pasivních bankovních operací.
- **Firemní dluhopisy** – emitenty jsou společnosti podnikatelského sektoru. Zvláštním typem jsou tzv. *junk bonds* (prašivé obligace), spojeny s vyšším výnosem, kdy jsou emitentem rizikové, nové firmy.

Dluhové finanční instrumenty EU28

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zdroj: [ECB](#), mil. EUR

- Časové – peněžní a kapitálové trhy.
- Peněžní trh zprostředkovává krátkodobé operace a pohyb krátkodobých finančních prostředků k subjektům, které si potřebují krátkodobě zabezpečit likviditu. Je to proces permanentního vzniku a úhrady pohledávek a závazků, realizuje jej centrální banka, komerční banky, fondy peněžního trhu, brokerské společnosti, veřejný sektor a větší společnosti.
- Naopak na kapitálovém trhu se střetává nabídka a poptávka po dlouhodobě uvolněném kapitálu, CP mají tedy splatnost delší než 1 rok.

- **Primární** – CP se emitují s předem stanovenými právy a investoři do nich ukládají volné finanční prostředky. Někdy nazýván trh nových CP. Na sekundárním trhu pak dochází už jen k redistribuci mobilizovaného kapitálu.
- **Sekundární trhy CP:**
 - **Burzovní** – organizované shromáždění účastníků, probíhá na burzovním parketu, prostřednictvím elektronického systému, nebo hybridním způsobem, dle stanovených pravidel a zákonů.
 - **Mimoburzovní** – realizují se přímo mezi investičními bankami, institucionálními investory.

- **Teritoriální** – národní, bez zahraničních emitentů.
- **Zahraníční** – emitenti pocházejí ze zahraničí a jejich CP jsou denominovány v měně, a řídí se legislativou země, kde se transakce uskutečňují.
- **Eurotrhy** – představují trhy euro finančních instrumentů, v zahraničí se rovněž obchodují v měně euro, ne v tuzemské měně.
- **Off-shore trhy** – obchody zde podléhají minimální regulaci (vyšší riziko), ale rovněž minimálnímu, či žádnému zdanění.

- MUSÍLEK, P. Trhy cenných papírů - 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Ekopress, str. 34-44, 2011. ISBN 978-80-86929-70-5.

**Snažte se z předmětu dostat maximum,
zúročíte to nejen u státnic,
někteří i v budoucnu!**

